

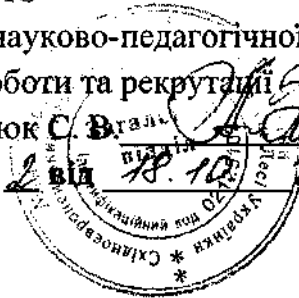
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10.2017 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

підготовки бакалавра

спеціальності 053 «Психологія»

освітньої програми «Психологія», «Практична психологія»

Програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія» підготовки бакалавра, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», за освітніми програмами «Психологія», «Практична психологія»

Розробник: Федотова Т.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

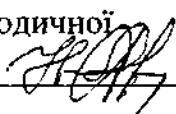
Рецензент: Вічалковська Н.К. кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 3 від 2 жовтня 2017 р.

Завідувач кафедри: (Засекіна Л.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології і соціології
протокол № 2 від 4 жовтня 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Протокол № 2 від 18.10. 2017 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни для студентів денної форми спеціальності 053 «Психологія» за освітніми програмами «Психологія», «Практична психологія» навчання подана у таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія», «Практична психологія» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>180/6</u>		Рік навчання – <u>1 рік</u>
		Семестр – <u>1, 2-ий</u>
		Лекції – <u>38 год.</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) – <u>36 год.</u>
		Лабораторні – <u>32 год.</u>
		Індивідуальні – <u>0 год.</u>
	Самостійна робота – <u>66 год.</u>	
	Консультації – <u>8 год.</u>	
	Форма контролю: екзамен	

Програма дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 240/8		Рік навчання – <u>1 рік</u>
		Семестр <u>1, 2-ий</u>
		Лекції – <u>24 год.</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) – <u>12 год.</u>
		Лабораторні – <u>12 год.</u>
		Індивідуальні – <u>0 год.</u>
	Самостійна робота – <u>164 год.</u>	
	Консультації – <u>28 год.</u>	
	Форма контролю: екзамен	

Програма дисципліни для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 3.

Таблиця 3

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 195/6,5		Рік навчання – I рік
		Семестр 1, 2-ий
		Лекції – 12 год.
		Практичні (семінарські) – 8 год. Лабораторні – 8 год. Індивідуальні – 0 год.
		Самостійна робота – 143 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – 24 год.
	Форма контролю: екзамен	

Програма дисципліни для студентів денної форми навчання на базі молодшого спеціаліста спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» подана у таблиці 3.

Таблиця 4

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Психологія» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 195/6,5		Рік навчання – I рік
		Семестр 1, 2-ий
		Лекції – 38 год.
		Практичні (семінарські) – 36 год. Лабораторні – 32 год. Індивідуальні – 0 год.
		Самостійна робота – 81 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – 8 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є категоріально-понятійний апарат соціальної психології, соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей, вивчення специфіки функціонування великих і малих соціальних груп.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення курсу пов'язані зі знаннями, які студенти паралельно отримують при вивченні таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика»,

«Експериментальна психологія», «Педагогічна психологія».

Знання отримані при вивченні даного курсу використовується при вивченні таких дисциплін як «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Патопсихологія», «Медична психологія», «Педагогічна психологія» «Історія психології» та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості.

2. Психологія спілкування.

3. Соціальна психологія великих груп

4. Малі групи в соціальній психології

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є формування та розвиток у студентів соціально-психологічного мислення, уміння здійснювати психологічний аналіз складних ситуацій взаємодії «особистість–суспільство», «особистість–соціальна група», «особистість–особистість».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна психологія» є теоретична та практична підготовка студентів із таких питань:

- системи уявлень щодо специфіки соціальної психології як науки (її предмета та завдань, зв'язку з іншими науками, кола методологічних проблем соціально-психологічних досліджень, історії формування соціально-психологічних ідей);
- соціально-психологічних закономірностей спілкування та взаємодії людей;
- соціально-психологічної структури особистості, проблеми соціалізації індивіда, специфіки формування особистості в колективі та поведінки в соціально значущих ситуаціях;
- вивчення основних теорій групового розвитку, стилів лідерства та керівництва у групах та колективах, соціально-психологічного клімату та його впливу на оптимізацію діяльності колективу;
- оволодіння соціально-психологічними методами вивчення великих і малих соціальних груп, діагностики рівня розвитку групи та характеру міжособистісних стосунків;
- становлення та стану практичної соціальної психології в Україні;
- сучасними галузями прикладної соціальної психології, напрямками розвитку фундаментальної соціально-психологічної науки.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть:

знати:

- понятійний апарат соціальної психології, її роль та місце в системі наукового знання, методологічні проблеми та методи соціально-психологічного дослідження;
- соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей, соціально-психологічні механізми спілкування, способи та засоби ефективного спілкування;
- методи соціально-психологічного вивчення великих і малих соціальних груп, діагностики рівня розвитку групи та характеру міжособистісних стосунків;
- особливості соціалізації індивіда, специфіку формування особистості в соціальних групах;
- основні напрями сучасних прикладних соціально-психологічних досліджень;

вміти:

- налагоджувати взаємодію з різними типами особистостей, розрізняти невербальні прояви спілкування, ефективно вибудовувати процес комунікації;
- відстежувати різні групові явища та характеристики, застосовуючи комплексні

методи вивчення соціально-психологічного клімату в колективі, діагностуючи рівень розвитку групи, рівень групової згуртованості, стиль керівництва тощо;

- розробити програму спостереження, скласти опитальники (анкети) тощо;
- розробити програму соціально-психологічного дослідження та його провести.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітніми програмами «Психологія», «Практична психологія» представлений у таблиці 5.

Таблиця 5

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості.						
Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна	8	2	2	-	4	-
Тема 2. Соціальна психологія особистості	8	2	2	-	4	-
Тема 3. Соціальне та асоціальне мислення особистості	8	-	4	-	2	2
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості	6	4	-	-	2	-
Тема 5. Соціально-рольова поведінка особистості	4	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 1	34	10	8	-	14	2
Змістовий модуль 2. Психологія спілкування						
Тема 6. Проблема спілкування в соціальній психології	26	8	6	8	4	-
Тема 7. Соціальні та міжособистісні відносини в соціальній психології	22	2	4	8	8	-
Тема 8. Психологія соціальних ситуацій	6	-	-	-	4	2
Разом за змістовим модулем 2	54	10	10	16	16	2
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія великих груп						
Тема 9. Проблема групи в соціальній психології	12	2	4	-	6	-
Тема 10. Психологічні характеристики великих соціальних груп	18	6	4	-	6	2
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8	-	12	2
Змістовий модуль 4. Малі групи в соціальній психології						
Тема 11. Психологія малих соціальних груп	28	4	4	8	12	-
Тема 12. Динамічні процеси в малій групі	32	6	6	8	12	-
Тема 13. Основні напрями досліджень у галузі прикладної соціальної психології	2	-	-	-	-	2
Разом за змістовим модулем 4	62	10	10	16	24	2
Усього годин	180	38	36	32	66	8

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія» представлений у таблиці 6.

Таблиця 6

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості						
Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна	10	2	-	-	6	2
Тема 2. Соціальна психологія особистості	8	2	-	-	4	2
Тема 3. Соціальне та асоціальне мислення особистості	10	-	-	-	6	4
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості	6	-	-	-	4	2

Тема 5. Соціально-рольова поведінка особистості	8	-	2	-	4	2
Разом за змістовим модулем 1	42	4	2	-	24	12
Змістовий модуль 2. Психологія спілкування						
Тема 6. Проблема спілкування в соціальній психології	24	4	2	-	16	2
Тема 7. Соціальні та міжособистісні відносини в соціальній психології	24	2	2	6	10	4
Тема 8. Психологія соціальних ситуацій	18	2	-	-	10	6
Разом за змістовим модулем 2	66	8	4	6	36	12
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія великих груп						
Тема 9. Проблема групи в соціальній психології	20	4	-	-	10	6
Тема 10. Психологічні характеристики великих соціальних груп	42	4	2	-	30	6
Разом за змістовим модулем 3	62	8	2	-	40	12
Змістовий модуль 4. Малі групи в соціальній психології						
Тема 11. Психологія малих соціальних груп	28	2	2	-	20	4
Тема 12. Динамічні процеси в малій групі	48	2	2	6	34	4
Тема 13. Основні напрями досліджень у галузі прикладної соціальної психології	14	-	-	-	10	4
Разом за змістовим модулем 4	90	4	4	6	64	12
Усього годин	240	24	12	12	164	28

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста, спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія», представлений у таблиці 7.

Таблиця 7

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості						
Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна	8	2	-	-	6	-
Тема 2. Соціальна психологія особистості	6	2	-	-	4	-
Тема 3. Соціальне та асоціальне мислення особистості	8	-	-	-	6	2
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості	8	-	-	-	6	2
Тема 5. Соціально-рольова поведінка особистості	12	-	2	-	8	2
Разом за змістовим модулем 1	42	4	2	-	30	6
Змістовий модуль 2. Психологія спілкування						
Тема 6. Проблема спілкування в соціальній психології	24	2	-	-	20	2
Тема 7. Соціальні та міжособистісні відносини в соціальній психології	20	2	2	4	10	2
Тема 8. Психологія соціальних ситуацій	12	-	-	-	10	2
Разом за змістовим модулем 2	56	4	2	4	40	6
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія великих груп						
Тема 9. Проблема групи в соціальній психології	14	2	-	-	10	2
Тема 10. Психологічні характеристики великих соціальних груп	29	-	2	-	23	4
Разом за змістовим модулем 3	43	2	2	-	33	6
Змістовий модуль 4. Малі групи в соціальній психології						
Тема 11. Психологія малих соціальних груп	10	2	-	-	6	2
Тема 12. Динамічні процеси в малій групі	38	-	2	4	30	2
Тема 13. Основні напрями досліджень у галузі прикладної соціальної психології	6	-	-	-	4	2
Разом за змістовим модулем 4	54	2	2	4	40	6
Усього годин	195	12	8	8	143	24

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання на базі молодшого спеціаліста, спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Психологія», представлений у таблиці 8.

Таблиця 8

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості.						
Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна	8	2	2	-	4	-
Тема 2. Соціальна психологія особистості	8	2	2	-	4	-
Тема 3. Соціальне та асоціальне мислення особистості	10	-	4	-	4	2
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості	8	4	-	-	4	-
Тема 5. Соціально-рольова поведінка особистості	6	2	-	-	4	-
Разом за змістовим модулем 1	40	10	8	-	20	2
Змістовий модуль 2. Психологія спілкування						
Тема 6. Проблема спілкування в соціальній психології	28	8	6	8	6	-
Тема 7. Соціальні та міжособистісні відносини в соціальній психології	20	2	4	8	6	-
Тема 8. Психологія соціальних ситуацій	10	-	-	-	8	2
Разом за змістовим модулем 2	58	10	10	16	20	2
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія великих груп						
Тема 9. Проблема групи в соціальній психології	16	2	4	-	10	-
Тема 10. Психологічні характеристики великих соціальних груп	22	6	4	-	10	2
Разом за змістовим модулем 3	38	8	8	-	20	2
Змістовий модуль 4. Малі групи в соціальній психології						
Тема 11. Психологія малих соціальних груп	22	4	4	8	6	-
Тема 12. Динамічні процеси в малій групі	29	6	6	8	9	-
Тема 13. Основні напрями досліджень у галузі прикладної соціальної психології	8	-	-	-	6	2
Разом за змістовим модулем 4	59	10	10	16	21	2
Усього годин	195	38	36	32	81	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 9

№ з/п	Тема
Змістовий модуль 1. Соціальна психологія як галузь психології. Соціально-психологічні проблеми особистості	
1	<p>Тема 1. <u>Предмет соціальної психології, історія розвитку, її завдання та структура</u></p> <p>I. Робота над поняттями з теми: соціальна психологія, “психологія народів”, “психологія мас”, теорія “інстинктів соціальної поведінки”, “неокласична концепція організації або теорія людських відносин”, “соціальна фасилітація”, “соціальна інгібіція”.</p> <p>II. Підготовка відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предмет соціальної психології, її структура та зв’язок з іншими науками. • Історія виникнення та становлення соціальної психології як науки. • Етапи розвитку соціальної психології: <p>а) етап становлення соціально-психологічних знань – побудова перших соціально-психологічних теорій;</p> <p>б) експериментально-прикладний етап;</p> <p>в) експериментальний етап.</p> <p>III. Опрацювати такі статті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кузьмин Ч. С. Связь социальной психологии с другими психологическими науками. 2. Свенцицкий А. Л. История формирования научного социально-психологического знания // Социальная психология в трудах отечественных психологов. – СПб. : Питер, 2000.
2	Тема 2. <u>Основні теоретичні концепції соціальної психології на Заході у XX столітті</u>

	<p>I. Робота над поняттями: необіхевіоризм, когнітивізм, когнітивний дисонанс, психоаналіз, інтерперсональна поведінка, інтеракціонізм, роль, референтна група.</p> <p>II. Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Назвіть основні теоретичні напрями соціальної психології. Дайте характеристику кожного з них. • Який теоретичний напрям є основою для теорії соціального наuczіння? • Розкрийте суть інтеракціоністської орієнтації та назвіть її теорії. • Когнітивістські моделі соціальної психології та її теорії. • Психоаналітична орієнтація та її теорії. <p>III. Опрацювати статті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аронсон Э. Теория диссонанса: прогресс и проблемы. 2. Бандура А., Уолтерс Р. Принципы социального научения. 3. Блумер Г. Общество как символическая интеракция.
Змістовий модуль 2. Психологія спілкування	
3	Тема 3. <u>Психологія спілкування</u>
	<p>I. Робота над поняттями: спілкування, комунікація, між особистісне спілкування, імперативне спілкування, маніпуляційне спілкування, масове спілкування, контактна функція спілкування, функція впливу, функція розуміння, комунікативна сторона спілкування, інтерактивна сторона спілкування, перцептивна сторона спілкування.</p> <p>II. Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про спілкування та його функції. 2. Види міжособистісного спілкування та їх характеристики. 3. Поняття комунікативної сторони спілкування. Спілкування як обмін інформацією. 4. Структура комунікативного процесу. 5. Комунікативні бар'єри та способи їх подолання. 6. Рівні комунікації: вербальний і невербальний. <p>III. Індивідуальні завдання (за вибором студента) за підручником В. Н. Куніциної, Н. В. Казарінової, В. М. Погольші "Межличностное общение" (СПб. : Питер, 2003. – 532 с.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Невербальна комунікація (реферат) (глава 4, с. 68–85). • Міжособистісна атракція (реферат) (глава 11, с. 197–213). • Труднощі міжособистісного спілкування (глава 18, с. 343–368). • Фактори успішного спілкування (реферат) (глава 22, с. 414–451).
4	Тема 4. <u>Інтерактивна сторона спілкування</u>
	<p>I. Робота над поняттями: взаємодія (інтерація), спільна групова діяльність, кооперація, згода, конкуренція, конфлікт, опозиція.</p> <p>II. Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтерація як предмет психологічного дослідження. 2. Компоненти процесу взаємодії. Типи взаємодії. 3. Конфліктна взаємодія: поняття конфлікту, види конфлікту, структура та сигнали конфлікту. 4. Мистецтво залагодження конфліктів. <p>III. Виконати такі дослідження, зробити їх аналіз, статистичну та якісну обробку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розв'язання міжособистісних конфліктів. Методика "Стратегії залагодження конфліктів: до кого ми подібні?" // В. Джонсон Девід. Соціальна психологія / Девід В. Джонсон. – К. : Вид.дім "КМ Академія", 2003. – С.187. • Визначення типових способів реагування на конфліктну ситуацію (методика К. Н. Томаса) // Корнев М. Н. Соціальна психологія / М. Н. Корнев. – К., 1995. – С. 276).
5	Тема 5. <u>Спілкування як сприймання людьми один одного (перцептивна сторона спілкування)</u>
	<p>I. Робота над поняттями: соціальна перцепція, егоцентризм, ідентифікація, емпатія, рефлексія, каузальна атрибуція, стереотип, ефект ореолу, ефект первинності, ефект новизни.</p> <p>II. Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціальної перцепції, її зміст. 2. Механізми міжособистісного сприймання (процес розуміння іншої людини). 3. Ефекти міжособистісного сприймання. Вплив установки на соціальну перцепцію. 4. Інтерпретація причин поведінки іншої людини - явище каузальної атрибуції. Види та форми атрибуції. 5. Емоційна сторона міжособистісного сприймання – явище міжособистісної атракції. <p>III. Тематика рефератів та завдань по темі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори соціальної привабливості (реферат). Джерело: Семечкин Н. И. Социальная психология / Н. И. Семечкин. – СПб. : Питер, 2004. – С. 120–126. 2. Описати явище каузальної атрибуції (реферат). Джерело: Семечкин Н. И. Социальная психология – СПб. : Питер, 2004. – С. 130–138.

	<p>3. Соціальна перцепція та її психологічні характеристики. Джерело: Межличностное общение / В. Н. Куницына [и др.]. – СПб. : Питер, 2003. – С. 304–320.</p> <p>IV. Виконати таке завдання: Який образ виникає у вашому уявленні, коли говорять про : 1) депутата Верховної Ради; 2) українського бізнесмена; 3) викладача вищої школи; 4) бомжа, журналіста, шахтаря, пенсіонера? Запишіть, на ваш погляд, найбільш характерні риси стереотипного образу представників названих груп і професій. Пригадайте серед своїх добрих знайомих тих, хто належить до названих соціальних груп. Оцініть, наскільки існуючий у вашій уяві образ конкретної людини збігається зі стереотипними уявленнями про цю групу. Які схожі характеристики ви виявили в першому та другому образах? Чим, на вашу думку, можна пояснити не збігання?</p>
6	<p>Тема 6. <u>Особистість як об'єкт і суб'єкт спілкування</u></p> <p>I. Робота над поняттями: особистість, соціалізація, статус, авторитет, престиж, позиція особистості, роль, установка, ціннісні орієнтації, соціальна установка, парадокс Р. Лап'єра.</p> <p>II. Підготувати відповіді на питання: 1. Соціально-психологічна структура особистості. 2. Проблема соціалізації індивіда. 3. Особистість у структурі групових відносин. 4. Соціальна установка, її структура та функції.</p> <p>III. Опрацювати названі нижче статті і написати реферати, висловивши своє ставлення до позицій автора: 1) Ядов В. А. Личность как предмет изучения / В. А. Ядов // Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – С. 70–75. – (Серия: Хрестоматия по психологии). 2) Ядов В. А. Диспозиционная концепция личности / В. А. Ядов // Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – С. 76–93. – (Серия: Хрестоматия по психологии). 3) Советова О. С. Возможности самореализации личности в контексте психологии инноваций / О. С. Советова // Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – С. 93–101. – (Серия: Хрестоматия по психологии). 4) Хрящева Н. Ю. Креативность как фактор самореализации личности в изменчивом мире / Н. Ю. Хрящева // Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – С. 101–105. – (Серия: Хрестоматия по психологии).</p>
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія великих груп	
7	<p>Тема 7. <u>Психологічні характеристики великих соціальних груп</u></p> <p>I. Уміти визначати такі поняття та терміни: група, велика соціальна група, публіка, аудиторія, натовп, етнічна група, менталітет.</p> <p>II. Підготувати відповіді на питання: 1. Головні характеристики великих соціальних груп. 2. Психологічні особливості етнічних груп. 3. Поняття нестійкої групи та види тимчасових неорганізованих груп. 4. Поняття колективного несвідомого. К.Г.Юнг про психологію несвідомого.</p> <p>III. Опрацювати статтю: Донцов А. И. О понятии “группа” в социальной психологии / А. И. Донцов // Социальная психология в трудах отечественных психологов. – СПб. : Питер, 2000. – С. 211–221.</p> <p>IV. Написати реферат на тему “Психологічні особливості українського національного характеру” (Джерело: Гнатенко П. И. Национальный характер / П. И. Гнатенко. – Днепропетровск, 1992).</p>
Змістовий модуль 4. Малі групи в соціальній психології	
8	<p>Тема 8. <u>Психологія малих груп</u></p> <p>I. Уміти визначати терміни та поняття: група, мала соціальна група, формальна та неформальна група, референтна група, групова динаміка, конформізм та конформність, групові норми, “мозковий штурм”.</p> <p>II. Підготувати відповіді на питання: 1. Мала група та історія її досліджень. 2. Поняття про групову динаміку, її процеси та механізми. 3. Групові норми і нормативна поведінка. 4. Дослідження нормативного впливу групової більшості та групової меншості. 5. Проблема групової згуртованості та міжособистісної сумісності. 6. Лідерство та керівництво в малих групах.</p> <p>III. Написати реферат на тему: – Дослідження аудиторії як великої тимчасової, неорганізованої групи ЗМІ (Джерело: Богомолова Н. Н. Социальная психология печати, радио и телевидения / Н. Н. Богатова. – М., 1991).</p>

	<p>У чому полягає проблема впливу меншості в групі (<i>Джерело: Донцов А. И. Социальный контекст как фактор взаимодействия меньшинства и большинства / А. И. Донцов, М. Ю. Токарева // Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – С. 170–185.</i></p>
9	<p>Тема 9. Лідерство та керівництво в малих групах</p> <p>I. Уміти визначати такі поняття та терміни: лідер, лідерство, керівник, керівництво, стиль лідерства, демократичний лідер, авторитарний лідер, ліберальний лідер.</p> <p>II. Підготувати відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягають відмінності між лідером і керівником? 2. Дайте характеристику стилям лідерства та керівництва. 3. Яким чином лідери впливають на інших? Охарактеризуйте тактики впливу. 4. Моделі керівництва та різновиди влади, які може використовувати керівник для впливу на підлеглих. <p>III. Написати реферат “Формування лідера” (<i>Джерело: Менегетти А. Психология лидера / Антонио Менегетти. – М., 2002.</i>)</p>
10	<p>Тема 10. Напрями прикладних досліджень у соціальній психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтуйте важливість соціальної психології для розв’язання проблем та практичного використання соціально-психологічних знань у сучасному житті. 2. Зміст та важливість психологічної служби у закладах освіти. 3. Соціально-психологічні проблеми служб сім’ї. 4. Соціально-психологічні проблеми реклами як засобу масової комунікації. <p>Опрацювати названі нижче статті та законспектувати їх:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гришина Н. В. Обучение психологическому посредничеству в разрешении конфликтов (с. 424). 2. Петровская Л. А. Развитие компетентного общения как одно из направлений оказания психологической помощи (с. 438). 3. Чикер В. А. Подбор, расстановка, оценка и аттестация кадров (с. 453). 4. Базаров Т. Ю. К проблеме инструментария практического социального психолога (с. 468). <p><i>Джерело: Социальная психология в трудах отечественных психологов. – СПб. : Питер, 2000. – Раздел 7. Прикладная социальная психология.</i></p>

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 8). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (комп’ютерне тестування!) (максимум 60 балів).

Таблиця 8.

Поточний контроль (max=40 балів)						Модульний контроль (max=60 балів)				Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2				
ЗМ1	ЗМ2		ЗМ3	ЗМ4		МКР 1	МКР 2	МКР 3	МКР 4	
Т1-5	Т 6-7	Лаб. за темою 6-7	Т 9-10	Т 11-12	Лаб. за темою 11-12					
7 (середнє значення за модуль)	7 (середнє значення)	6 (середнє значення за модуль)	7 (середнє значення за модуль)	7 (середнє значення за модуль)	6 (середнє значення за модуль)	15	15	15	15	100 балів

Шкала оцінювання

Таблиця 9.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авертман Э. Социальное влияние в малых группах / Э. Авертман // Перспективы социальной психологии. – М. : [б. и.], 2001. – С. 504–547.
2. Андреева Г. М. Социальная психология: учебник для вузов / Г. М. Андреева.– 5-е изд., испр. и доп.– М. : Аспект Пресс, 2004. – 365 с.
3. Аронсон Э. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме / Э. Аронсон. – М. : Прайм-Еврознак, 2002. – 558 с.
4. Аш С. Влияние группового давления на модификацию и искажение суждений / С. Аш // Практикум по социальной психологии / под ред. Э. Пайнс, К. Маслач. – СПб. : Питер, 2000. – С. 210–225.
5. Белинская Е. П. Социальная психология личности / Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая. – М. : Аспект пресс, 2005. – 301 с.
6. Битянова М. Р. Социальная психология: Наука, практика, образ мысли : [учеб. пособие] / М. Р. Битянова. – М. : ЭКСМО-пресс, 2001. – 576с.
7. Бэрн Р. Социальная психология группы: процессы, решения, действия / Р. Бэрн, Н. Керр, Н. Миллер. – СПб. : Питер, 2003. – 272 с.
8. Введение в практическую социальную психологию / под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. – М. : Наука, 1994. – 255 с.
9. Зимбардо Ф. Социальное влияние / Ф. Зимбардо, М. Ляйппе. – Спб. : Питер, 2000. – 448 с.
10. Корольчук М. С., Осьодло В. І. Психодіагностика : [навч. посіб. для студентів вищих навч. закл.] / М. С. Корольчук, В. І. Осьодло; [за ред. М. С. Корольчука]. – К. : Ельфе, Ніка-Центр, 2007. – 400 с.
11. Кричевский Р. Л. Социальная психология малой группы : [учеб. пособие для вузов] / Р. Л. Кричевский, Е. М. Дубовская. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 318 с.
12. Крысько В. Г. Словарь-справочник по социальной психологии / В. Г. Крысько. – СПб. : Питер, 2003. – 416 с.
13. Крысько В. Г. Социальная психология / В. Г. Крысько.– М. : Питер, 2005. – 221 с.
14. Куницына В. Н. Межличностное общение : учеб. для вузов / В. Н. Куницына, Н. В. Казаринова, В. М. Погольша. – СПб. : Питер, 2006. – 544 с.
15. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях: [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1980. – 390 с.
16. Леонтьев А. А. Психология общения: учеб. пособие для вузов / А. А. Леонтьев. – 3-е изд. – М. : Смысл; Академия, 2005. – 368 с.

17. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – 6-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Питер, 2008. – 752 с.
18. Милграм С. Эксперимент в социальной психологии / С. Милграм. – СПб. : Питер, 2000. – 336 с.
19. Москаленко В. В. Соціальна психологія : [підручник] / В. В. Москаленко. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 624 с.
20. Москаленко В. В. Соціальна психологія : [підручник] / В. В. Москаленко. – Вид. 2-ге, випр. та допов. – К. : Центр навч. л-ри, 2008. – 688 с.
21. Назаретян А. П. Агрессивная толпа, массовая паника, слухи: [лекции по социальной и политической психологии] / А. П. Назаретян. – СПб. : Питер, 2003. – 192 с.
22. Назаретян А. П. Психология стихийного массового поведения: [лекции]. – М. : ПЕР СЭ, 2008. – 160 с.
23. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія [підручник]. У 2-х кн. Кн. 1. Соціальна психологія особистості і спілкування / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2004. – 574 с.
24. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : [підручник]. У 2-х кн. Кн. 2. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2006. – 560 с.
25. Парыгин Б. Д. Социальная психология / Б. Д. Парыгин. – СПб. : СПбГУП, 2003. – 616 с.
26. Практическая психодиагностика. Методики и тесты : [учеб. пособие] / [за ред. Д. Я. Райгородского]. – Самара : Изд. дом „Бахрат”, 1998. – 668 с.
27. Практикум по социальной психологии / под. ред. И. С. Клециной. – СПб. : Питер, 2008. – 256 с. – (Серия: Практикум по психологии).
28. Психологія особистості / [за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко]. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
29. Руденский Е. В. Социальная психология : [курс лекций] / Е. В. Руденский. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 224 с.
30. Семенов В. Е. Метод изучения документов в социально-психологических исследованиях / В. Е. Семенов. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1983. – 104 с. – Гл. 1.
31. Семечкин Н. И. Социальная психология: [учеб. для вузов] / Н. И. Семечкин. – СПб. : Питер, 2004. – 375 с.
32. Социальная психология в современном мире / под ред. Г. М. Андреевой, А. И. Донцова. – М., 2002. – 335 с.
33. Социальная психология : хрестоматия : [учеб. пособие для студ. вузов] / сост. Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая. – М. : Аспект Пресс, 2003. – 475 с.
34. Социальная психология / сост. Р. И. Мокшанцев, А. В. Мокшанцева. – М. : Новосибирск : ИНФРА-М, 2001. – 408 с.
35. Социальная психология в трудах отечественных психологов / сост. А. Л. Свенцицкий. – СПб. : Питер, 2000. – 512 с. – (Серия: Хрестоматия по психологии).
36. Социальная психология : [учеб. пособие для вузов] / под ред. Сухова А. Н., Деркача А. А.). – М. : Академия, 2001. – 600 с.
37. Сухов А. Н. Социальная психология : [учебное пособие для сред. проф. образования] / А. Н. Сухов. – 2-е изд., стер. – М. : Академия, 2005. – 240 с.
38. Сущенко С. А. Социальная психология : [учеб. для сред. проф. образования] / С. А. Сущенко. – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 345 с.
39. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування : [навч. посіб.] / І. О. Трухін. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 335 с.
40. Фетискин Н. П. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп / Н. П. Фетискин, В. В. Козлов, Г. М. Мануйлов. – М. : Изд-во Ин-та психотерапии, 2005. – 490 с.
41. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : [навч. посіб.] / І. М. Цимбалюк. – К. : ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
42. Чалдини Р. Психология влияния / Р. Чалдини. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 272 с.

43. Шибутани Т. Социальная психология / Т. Шибутани. – Ростов н/Д. : Феникс, 2008. – 544 с.
44. Шихирев П. Н. Современная социальная психология / П. Н. Шихрев. – М. : Наука, 2004. – 448 с.
45. Ядов В. А. Социологическое исследование. Методология, программа, методы / В. А. Ядов. – М. : Наука, 1987. – 237 с.
46. Психологические тесты [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.effecton.ru/08.html>

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Розкрийте сутність соціальної психології як науки та її функції.
2. Дайте визначення об'єкту соціальної психології. Охарактеризуйте підходи у визначенні предмету соціальної психології
3. Охарактеризуйте галузі соціальної психології та її зв'язок із іншими науками.
4. Охарактеризуйте такі соціально-психологічні концепції: психологію народів, теорію інстинктів соціальної поведінки, психологію мас.
5. Охарактеризуйте метод спостереження в соціальній психології.
6. Розкрийте сутність методу експерименту: його особливостей, етапів та видів.
7. Охарактеризуйте метод вивчення документів та метод «контент-аналізу».
8. Охарактеризуйте метод опитування та його різновиди.
9. Розкрийте сутність методу тестування в соціальній психології. Охарактеризуйте види тестів.
10. Розкрийте сутність методу соціометрії та референтометрії.
11. Охарактеризуйте програму та етапи проведення соціально-психологічного дослідження.
12. Дайте визначення поняттю «особистість». Охарактеризуйте основні підходи у визначенні та етапи дослідження особистості в соціальній психології.
13. Розкрийте сутність поняття «соціалізація» в соціальній психології.
14. Розкрийте сутність асоціальних проявів особистості.
15. Розкрийте сутність сфер, форм реалізації та інститутів соціалізації.
16. Охарактеризуйте стадії соціалізації.
17. Охарактеризуйте соціально-психологічні механізми соціалізації.
18. Розкрийте сутність понять: «соціальна диференціація», «соціальна мобільність» та «соціальний ліфт».
19. Дайте визначення статусно-рольовим характеристикам особистості: «соціальний статус, «авторитет», «престиж», «позиція».
20. Дайте визначення поняттю «соціальна роль». Розкрийте сутність нормативної структури виконання та класифікацію соціальних ролей.
21. Дайте визначення поняттю «соціальна установка». Охарактеризуйте компоненти соціальної установки.
22. Дайте визначення поняттю «соціальний стереотип». Розкрийте причини стереотипізації.

23. Дайте визначення поняттю «соціальна ідентичність», охарактеризуйте види соціальної ідентичності.
24. Дайте визначення поняттю «спілкування» в соціальній психології. Охарактеризуйте функції спілкування.
25. Охарактеризуйте види спілкування та різновиди ділового спілкування.
26. Дайте характеристику засобам спілкування. Охарактеризуйте вербальні засоби спілкування.
27. Охарактеризуйте невербальні засоби спілкування.
28. Дайте характеристику соціально-психологічним механізмам спілкування.
29. Дайте визначення поняттю «комунікація». Охарактеризуйте види комунікації.
30. Розкрийте структуру комунікативного процесу. Охарактеризуйте види комунікативних шумів.
31. Назвіть чинники ефективності впливу в комунікативному процесі.
32. Охарактеризуйте сутність соціально-перцептивної сторони спілкування.
33. Охарактеризуйте такі соціально-перцептивні механізми: «ідентифікація», «еґоцентризм», «рефлексія».
34. Охарактеризуйте такі соціально-перцептивні механізми: «емпатія», «стереотипізація», «каузальна атрибуція», «фундаментальна помилка атрибуції».
35. Охарактеризуйте ефекти соціальної перцепції.
36. Дайте загальну характеристику поняттю «соціальна інтеракція». Розкрийте сутність стратегій соціальної взаємодії.
37. Охарактеризуйте теорії міжособистісної взаємодії.
38. Дайте визначення поняттю «соціальна група». Розкрийте сутнісні особливості та соціально-психологічні параметри соціальної групи.
39. Дайте визначення поняттю «велика соціальна група». Наведіть класифікацію великих соціальних груп.
40. Розкрийте структуру та особливості функціонування великих груп.
41. Дайте визначення поняттю «натовп». Наведіть класифікацію натовпу.
42. Охарактеризуйте форми масової поведінки.
43. Охарактеризуйте етапи формування натовпу.
44. Охарактеризуйте механізми впливу під час масових акцій.
45. Розкрийте психологічні особливості класів.
46. Розкрийте такі психологічні особливості етнічної спільноти: ментальність, національний характер та національна самосвідомість.
47. Розкрийте такі психологічні особливості етнічної спільноти: етнічні стереотипи, явище етноцентризму.
48. Розкрийте сутність та зміст поняття «мала соціальна група». Дайте класифікацію малих соціальних груп.
49. Наведіть психологічні характеристики малої групи. Охарактеризуйте структуру взаємин малої соціальної групи.
50. Дайте визначення поняттю «групова динаміка». Охарактеризуйте механізми групової динаміки.

51. Визначить фактори виникнення та механізми розвитку масової паніки.
52. Окресліть шляхи попередження та ліквідації паніки.
53. Розкрийте особливості групової поведінки у сучасному урбаністичному середовищі.
54. Визначить особливості моди як соціокультурного феномену.
55. Визначить специфіку формування та поширення модних орієнтирів під впливом ЗМІ.
56. Визначить специфіку, причини захоплення та проблеми інтернет-спілкування.
57. Окресліть проблему співвідношення вербальної та невербальної поведінки особистості в спілкуванні.
58. Визначить проксеміко-кінестетичні патерни в спілкуванні.
59. Визначить особливості явища атракції.
60. Розкрийте специфіку територіальної близькості як детермінанти дружніх стосунків.
61. Розкрийте особливості впливу фізичної привабливості на формування дружніх стосунків.
62. Розкрийте сутність концепції Р.Стернберга щодо проблеми кохання в соціальній психології.
63. Розкрийте особливості підтримки близьких взаємин людьми.
64. Окресліть шляхи попередження виникнення та ліквідації чуток.
65. Визначить причини виникнення та особливості викривлення чуток в соціальному середовищі.
66. На прикладі експериментальних досліджень розкрийте вплив меншості на групу.
67. Розкрийте сутність явища соціальної фасилітації.
68. Розкрийте особливості групової згуртованості та міжособистісної сумісності.
69. Розкрийте відмінності у поведінці вождя та індивіда в масі/натовпі.
70. Розкрийте відмінності між лідерством та керівництвом.
71. Розкрийте сутність явища соціальної ідентифікації та конформізму.
72. На прикладі експериментальних досліджень С.Мілграма розкрийте особливості підпорядкування особистості іншим.
73. Визначить особливості конформної поведінки особистості на прикладі експериментальних досліджень С.Аша та М.Шеріфа.
74. Розкрийте особливості явища групової поляризації.
75. Визначить особливості явища групо мислення.